

È se detrei ori in septemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Domineo'a, candu o còla in-
trèga, candu numai diumetate, adeca dupa
momentulu impregiuràrilor.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
pe diumetate de anu	4 " " "
pe patrariu	2 " " "
pentru Romania si straiutate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
pe diumetate de anu	8 " " "
pe patrariu " "	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune
Josefsstadt, Lauggasse Nr. 43, unde
suntu a se adresa si corespondintiele, ce pri-
vescul Redactiunea, administratiunea si spe-
ditoriu; cete vor fi nefracate, nu se vor primi
era cele anonime nu se vor publicà.

Pentru anuntii si alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linie repetitile se facu cu pretiu scadutu.
Pretulu timbrului cate 30cr. pent. una data,
se antecipa.

Viena 7/19 maiu 1869.

Mane, joi, se incepu in diet'a un-
gurésca desbaterile a supr'a adresei. De-
putatii deachisti s'au consultatu, anca
ieri intr'o conferintia, despre portarea ce
au s'o observe in aceste desbateri, séu,
vorbindu mai apriatu: s'au consultatu
despre modulu in care se respinga pro-
iectulu de adresa alu tiszaisiloru, a
stangei extreme, alu Mileticiu, si dóra si
em adamintele ce le-ar propune depu-
tatii natiunali.

De candu a incetatu starea de asse-
diu in Boemi'a, cheii incepura denou se
ara: geze meetinge dupa meetinge, essa-
minandu si repetindu, la fie-care ocaziu-
ne, pretensiunile loru natiunali. Slovenii
facu asidere, adunandu-se in meetinge
(ce le numescu „labor“) pretindu „infi-
nitiunea Sloveniei.“ Decamdata dualis-
tiloru nu li prè pasa de sloveni, càci
sunt departe, la locu securu adeca se
marginescu de Germani'a in catru nu
potu gravità, apoi neci nu sunt prè tari.
Cu atata mai mare este ingrigirea ce li
insafia cheii, càci acestia sunt tari, inte-
liginti, si sunt fòrte apròpe, chiar in Vie-
na se sustienu sute de mii de chei si se
pòrta cu cugetulu d'a arangià unu mee-
tingu cheescu tocma aici in capitala, ca
se fie apròpe in vederea dualistiloru. —
Din acestea este invederatu cà resistin-
tia, ce intimpina form'a actuala a dualis-
mului, este mai espresa in Austri'a de
catu in Ungari'a. Amaratiunea inse si
nedreptate, sunt mai sentite in Unga-
ri'a; si daca nu se esprimu intr'atata, cau-
sa e cà in Transilvani'a domnesce unu
absolutismu ministerialu, era in Ungari'a
si Banatu nedreptatii ascèpta privindu
catru deputatii loru dietali.

Miscamintele electorali in Franci'a
au mai scadiutu din sgomotulu loru; a-
legatorii se aduna, se consulta si se des-
partu in linisce. De 24 de ore nu s'a mai
intemplat neci unu tumultu.

Partitele Spaniei par' cà s'au inspi-
ratu de spiritulu nepacicu ce tocma esí
din Franci'a. In curtile legiutorie repu-
blicanii staruescu ase proclamà republic'a
numaidecatu. Densii sunt in minoritate
si prevedu caderea loru. Preste acèst'a,
in mani'a incredintiariloru din partea
guvernului, densii se temu cà pana a nu
se sfarsí desbateria constitutiunei, mo-
narchistii vor aduce vr'unu monarcu, ca
astfelu se-i previna cu fapte complinite.

FOISIÓRA.

Necesitatea conferintiariloru invetiatoresci.

II.

Solamen, socios habuisse matorum.

Se gasesce in mediloculu nostru in me-
diloculu societatii omenesci o clasa de ómeni,
si careia membri cele mai frumòse dile din
vie'ti'a loru le consacra pentru binele omeni-
nei. Omenimea inse a mersu pana a abando-
nã, si urmèza inca a abandonã nobilele loru
aspiratiuni, nesocotindu-le neci chiar unu
tidu de onóre, neci macar o positiune mai a-
vantagiòsa, ce trebuie sa ocupe si ei in ron-
dulu moritoriloru! — Necontestandu cà ven-
alu sòrteii atinge pre toti pamentenii, neci o-
lata inse nu sufla cu mai mare potere decatu:

Persóne si principie.

Pedagogii impartu educatiunea in-
dividului in dóue fase mari:

Fas'a prima este pruncea. In ast'a,
minte copilului, neavendu inca potere
destula ca se judece de sine despre tóte
invetiaturele daca sunt bune séu rele,
le primesce tóte de bune cate i le spune
pedagogulu (invetiatorulu). Cuvintele
stereotipe: „Asiè este bine, càci asiè a
disu invetiatorulu,“ caracteriséza acèsta
fase. Totulu dara se invertè in jurulu
persónei invetiatorulu; o persóna, ca-
reia pedagogii vechi prin frica, era pe-
dagogii noii prin maniere placute sciu
se-i castige autoritatea si respectulu, ne-
cesariu in fati'a unor fiintie, ce n'au a-
junsu anca la o propria judecata matura.
Suntemu dara in dreptu a numi acèst'a:
fas'a persónei séu a autoritatei.

Fas'a a dóua este junéti'a. Minte
invetiatorulu este acum in stare se ju-
dece insasi cu preceperia sa despre tóte
invetiaturele cate le aude de la inveti-
tore. Primesce de bune numai acele in-
vetiatore, ce insusi le precepe cà sunt
bune, cà convinu principiiloru sanetóse.
Totulu acum se invertè in jurulu „pre-
ceperii.“ Se numimu dara acèst'a: fas'a
preceperii séu a principiiloru.

Aceste dóue fase privescu mersulu
ordinariu, si noi de acèst'a vorbimu. Stra-
ordinariaminte se gasescu invetiacei, cari
d. e. in fas'a a dóua ajungu numai in
virtutea verstei, dar mintea li-a remasu
de fas'a antaia, càci tienu mai multu la
autoritatea invetiatorulu de catu la pre-
ceperea loru, despre cari apoi se dice
„jurare in verba magistri.“ Altii era, de-
si li-a remasu mintea copila, pretindu a
face pre omulu june, inse in locu d'a ju-
decã, dupa precepere matura, invetiaturu-
rele, — densii insulta si invetiaturu si pe
invetiatoriu. Dar acestea sunt escrescin-
tie, era noi remanemu a vorbi numai de-
spre mersulu ordinariu.

Vremu se desbatemu o cestiune de-
spre educatiunea politica. Premiseramu
acestea, fiindu cà natiunea se asèmena
prè bine cu individulu, si fiindu cà edu-
catiunea unei natiuni trece prin pomeni-
tele dóue fase, in tocma casí a individulu.
Natiunile asidere si-au pruncea loru,
junéti'a scl. Istori'a catu e de lunga, este
cursulu pedagogicu alu popóraloru. Pe-
dagogii sunt, dupa conceptulu de alta
data, guvernele; era dupa conceptulu de
acum a sunt evinemintele politice, apari-
tiunile literarie, economice scl.

Impartimu materi'a nóstra in dóue
parti, un'a generala si alt'a speciala. A-

candu suffa pentru ca se isbésca corabi'a pre-
care se gasescu propagatorii sciintei si ai
culturei! — Invetiatorii, acèsta clasa de ómeni,
in tóte vécurile, de candu tine minte némulu o-
menescu, au fostu si sunt inca considerati casí
ceia cari se gasescu pe ultim'a trépta a scarii
sociali. Nu pretindemu a face istori'a suferin-
tioru invetiatoresci, càci pre de o parte o-
pulu, fiindu fòrte greu, ar intrece modestele
nóstre poteri, era pre de alta parte cei cu prè
multa scrupulositate ni-ar poté opune cà, fa-
cendu noi insine parte din acèsta clasa de ó-
meni, vom fi partiali. Lasàmu dara asta grea
si trista opera unui penelu tocmai asiè de i-
stetiu, ca si seriozitatea acestui studiu. — Am
disu cà e trista chiamarea acelu penelu, ce
ar face istoriculu reprezentantiloru invetia-
torulu din tóte timpurile; càci in diferitele
periòde ale vietiei omenesci asta clasa de ó-
meni era privita mai reu de catu cei ce ofe-
riau omenime cele mai miserabile servitio! —
Intempanandu dar representantii invetiamen-

deca vom tractã, pe scurtu, I despre e-
ducatiunea politica a Europei; si II de-
spre educatiunea politica la natiunea
romana.

I. Educatiunea politica a Europei.

Tacendu despre anticitate, datàmu
istori'a, ce vremu s'o facemu, de dupa
sfarsitul emigratiuniloru, adeca de la
restaurarea vietiei socialu.

Fas'a prima, adeca fas'a autoritatei,
durèza, cu putiene modificari, pana la
revolutiunea francesca.

Evinemintele mai mari, cari dau di-
reptiune acestui restimpu, sunt: introdu-
cere religiei crestine si reinvieria
studiulu scrietoriloru elasci. Amendóue
acestea fusera evineminte mari si salva-
tóric; inse, durere, poterea loru pentru
lungu timpu se impedecã, se gigniã si
paralisã prin aliantia ce se incheiasc in-
tre statu si biserica. (Vedi cevasi mai pre-
lugu despre asta aliantia in articolulu
nostru: „Preoti romani deachisti.“)

Preotii catolici (Europ'a mai tóta
era catolica) predicau popóraloru cumca
poterea guvernoloru este de a dreptulu
si nemedilocitu de la Ddieu, si cà acèst'a
asiè se indegeta de catra sant'a scriptu-
ra. Logistulu trebuia se vorbésca casí
preotulu daca-i era viéti'a draga de voiã
se si-o scape. Si filosofulu spunea totu
casí preotulu, càci filosofu anca nu do-
bandise locu in biserica, si filosofulu era
numai sfetulu (crisniculu) preotulu; de
aceia filosofu acesteie epòce pó ta nu-
mele de „ancilla theologiae.“ — Popo-
rulu credea, càci era in pruncea, anca nu
sciã judecã de capulu seu.

Guvernele, din religione vedeau
cà densele sunt de la Ddieu, si deci si-
diceau: Noi, fiindu de la Ddieu, nesmin-
titu suntemu bune.

Din filosofia, a nume din Aristole,
vedeau cà domnitorii cei buni au se fie
intre popóra casí parintii.

Eca asiè guvernele se credeau cà
densele sunt bune si cà sunt parinti.

A intrebã si de parerea poporulu,
candu se facea o lege ceva, — neci vor-
ba! càci insusi Ddieu spunea cà guver-
nulu e bunu, si filosofu cà e parinte;
deci n'avea lipsa a se dejosí se intrebe
de popóra.

Dar unde sunt parinti, trebuie se fie
si copii, era parintele are dreptu se fie
pedagogu copiloru sei. Astfelu popórale
erau copii guvernoloru, era guvernele
parinti si pedagogi ai popóraloru.

Popórale, nu prè scrupulóse in ti-
tulare, se faceau mai aristoteliste de
catu Aristotele, si in locu d'a numf pa-

rinti numai pre domnitori, ele se adre-
său si guvernoloru cu: „Prè naltiate si
parintescule guvernulu!“ — Inse o con-
sciintia trista li spunea popóraloru, cà
ele nu sunt copii guvernoloru ci tocma
iobagii si servii loru; de aceea desí de-
deau guvernoloru titlulu de „parinte“
precum li se pretindea, pre sine inse bie-
tulu poporu nu se numiã fiu séu copilu,
ci iobagiu si servu. — „Suntemu si re-
manemu ai prè naltiatulu si parintescu-
lui guvernulu, noi dintre toti cei mai su-
pusi si umiliti iobagi si servi.“ Acèst'a
era o formula in petitiuni, carea s'a pa-
stratu mai pana in dilele nóstre.

Guvernele, folosindu-se de drep-
tulu loru ca parinti, daca li se pareo
cà natiunile facu veri o siéga, apoi cu
dati'a vechiloru pedagogi: mi ti le prin-
dea de urechia si le tiutiurã de li schin-
teiau ochii. — Natiunile, neci vorba, su-
feriau de sila bucuróse, càci tiutiuratur'a
veniã de la parinte, de la pedagogu.

Cu asta maniera, catechismulu
drechturiloru politicesi civili a popóraloru,
se simplificase fòrte, constã numai din
patru punte: 1) dà catane; 2) platesce
darile; 3) fa-ti iobag'a; 4) taci.

Unu absolutismu si o servitute a-
mara le apesau pretotindenea pre bie-
tele popóra, cari indartu priviau in drépt'a
si stang'a dóra li vine de undeva veri o
mangaiare, veri o radia de sperantia
pentru usiorareasortii. Mangaiarea si spe-
rantia erau cu nepotimia, din contra li
spuneau tóte autoritatele cà numai asiè
e bine precum e, si cà asiè cauta se re-
mana càci acèst'a este vointia lui Ddieu.
Poporulu, neintieptitu anca de suferin-
tie, se inchinã autoritatei, credea si mai
rabdá.

Spre fericire, catru inceputulu se-
clulu alu 15 popórale din Europ'a cen-
trala capetara bibli'a in limbele loru ma-
terne. Incepu a cetí si a invetiã ideile
cele mari de libertate si demnitate ome-
nèsca, ce Cristos le spune cu elocintia
sa divina. Germani'a incepu a se decep-
tã. In Franci'a preotii insisi fusera puru-
rea dintre cei mai liberali, séu — espi-
mendu-ne cu cuvintele unui scrietorulu
religios francescu —: Pre candu preo-
tulu Germaniei si-dice: „Vine de la Ddieu
asiè-dara e bunu,“ — preotulu francescu
intrepune preceperea sa si-deci compune
asertiunea din contra, astu-felu: „E bunu,
asiè-dara vine de la Ddieu.“

Ideile salutare se nascu, se frèca,
se desvòlta, se estindu. Literatur'a fran-
cèsca capeta unu sboru puternicu, in
catu tóta lumea priviã catra dens'a, pre-
vedindu cà acèst'a va decide despre

sufflete si te veselesce, cà ai destule bunetati
strinse pre multi ani? A feritu Domnedieu!
Inim'a unui astu-feliu de sibiritu nu mai simte
nemica! In elu s'a incubatu materialismulu
celu mai deplorabilu: in catu elemintele psi-
chice sunt nemicate prin marea cantitate ce
represinta materi'a bruta!

Am aretatu sentimentele unui avutu, ce
le manifesta in defavorulu instructiunei. Se
venimu la altu estremu. Cugeta cineva, cà la
celu ce si-castiga panea de tóte dilele intru
sudòrea fetiei sale, va poté unu invetiatoriu
se gásca simpatii? Prè putiene! Sentimen-
tulu lui de amicitia este inlocuitu de invidia-
privindu-te mai bogatu de catu elu; càci inve-
tiatorulu, dupa parerea lui, a seceratu, unde
n'a semenatu; a adunatu, unde n'a risipitu. Cu
tóte acestea admitemu si noi exceptiuni, ca-
ror'a li detorim totu respectulu. Ací inse
vorbimu in generalu! — Intrebu acum: ce
vrei se mai faci fatia cu neinteresarea ce in-
timpini pretotindenea, bunule invetiatoriu?

Table listing various goods and their prices, including Groesco, Levantini, Persiani, Ostind. Dhol fair, Canep'a de Apatin, Inulu natural de Polonia, Mierca naturala de Ungaria, Sementi'a de trifoiu, etc.

Table listing goods like cca nalbita, Prunele uscate, Zaharulu Raffinade, Melis, Lompen, etc.

Conferinti'a publica literaria a societati de leptura din Oradea-mare.

De la societatea de leptura a junimei romane din Oradea-mare primim scirea imbucuratoaria, ca laudat'a junime a societati va tiena si estimpu o conferinta (siedintia) publica literaria, impreunata cu productiuni instrumentali si vocali, si urmata de o academia limbistica din partea tenerimii Seminarului domesticu.

Socote si multiamite publice.

Nr. 71-1869.

A.

Multiamita publica.

Societatea literaria-sociale „Romania“ a studentilor romani din Vien'a si-simte de detorinti'a cea mai sacra a-si exprime profund'a sa multumita publica urmatoriloru Stimati Domni, cari prin ofertele lor marini-

mose benevoira a succurge intru ajutorarea fondului ei. Esclenti'a Sa Mitropolitulu si Archiepiscopulu Blasilui D. dr. Vancia 25 fl. v. a., D. Vas'a Radulovicu Beseric'a Alba 10 fl., D. Majoru Costinu Pilatu Botosiani (unu napoleonu) 9 fl. 80 cr. v. a., D. Nicolae Gaetanu advocatu in Aiudu 5 fl. v. a., D. Giti'a Ioanu Giurgiu 6 fl. v. a.

Sum'a totala 90 fl. 80 cr. v. a. Vien'a 17. maiu st. n. 1869. In numels societati „Romania“. Pres. Aronovicu m. p. stud. de Med. Artemiu P. Alexi m. p. ascult. de filosofia h. t. secretariu

Concursu.

Pentru ocuparea statiunilor invetiatoresci din: 1. Josani (Zosani) cottulu Biharii cu salariu anualu de 60 fl. v. a. — 16 cubale de bucate, — de la tota ca'sa una portiune de fenu si unu fuioru — 8 stangini de lemne, si 3 vici de fasula, apoi stolele cantorale.

2. Calacea (Kalacze) cu salariu anualu 100 fl. — de la totu prunculu, indetoratu a umbla la scola, cate 30 cr. — 10 cubale — de la tota ca'sa cate una portiune de fenu, 1 fuioru, 2 vici de fasula si apoi stolele cantorale.

Concursu

In urmare decisiunei din 3/15 maiu 1869 nr. 1 a comitetulu bisericescu gr. orient. din Nadlacu (Nagylak) se deschide concursu la parochi'a vacanta din orasiulu Nadlacu, cu care sunt impreunate, urmatoarele emolumente, anume

2 lecticale — biru — in grau, la anu 60-70 posione, — si venitele scolare de dupa indeplinindel functiuni preotiesci.

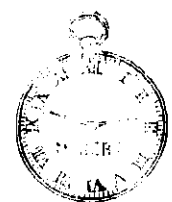
Concurentii hirononiti, precum si aceia, cari sciu limb'a serbesc'a, vor ave, dupa impregiurari, preferintia. In fine concurentii vor ave a se present'a in faci'a locului, in terminulu defiptu pentru concurgere.

Nadlacu, 5/17 maiu 1869. Din credintiarea comitetulu: [1-2] Ioanu Rusu m. p. notariu.

Cursurile dia 18 maiu 1869 n. ser'a

Table with columns for 'bani' and 'marf.' listing various financial and commodity transactions.

Orarie eminate si bune. DEPOSITUL DE ORARIE

M. HERZ, orologiaru orasianescu. Viena, Stephansplatz nr. 6

in dosulu curtei lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, cu pretulu curentu. Pentru fie-care orariu regulatu se da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf

Table listing various watch movements and their prices, categorized by gender (barbati, dame).

Depositu celu mai mare de Orarie cu pendulu (Pendulhren) fabricate proprie

se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl. totu la 8, di 16, 17, 18, 19, 20, 22 fl. se bata la ora si la 1/3, 30, 33, 35 fl. Reperaturile se facu catu mai bine, insarcinari din strainetate se efectueza cu cea mai mare p...

Hair Dye advertisement. Includes text: 'Preparatu de coloratu perulu', 'Preparatu de unsu perulu', 'Viliemu Apt'.